

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 7. Duorum Coniugum felicißima infelicitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

accedant, non hereant; si abducantur, sine ulla nostri laceratione, discedant. Utamur illis, non gloriemur: & utamur parcè tanquam depositis, apud nos, & abituris. Quisquis illa, sine ratione possedit, non diu tenuit. Ipsa enim felicitas se, nisi temperat, premit: si fugacissimis bonis credidit, citò deseritur, & ut non deseratur, affligitur. Paucis deponere felicitatem molliter licuit. Ceteri cum his, inter quæ eminuere, labuntur, & illos degravant ipsa, quæ extulerant. Nemo igitur magnæ fortunæ credat. Nunquam immodica duraerunt. Omne lætum, tandem admiscet fletum. In orbe nihil constat. Placidum ventis mare subitò amat fieri procellosum. Vna hora cœlum sudum videt ac turbidum.

§. VII.

Duorum Coniugum felicissima infelicitas.

Sed & rursus, post nubila, Phæbus; post magnos imbres, magna solet remigrare serenitas. Accidunt sæpe tristia, quæ lætissimo fine terminantur; ut Deus virtutem vno tractu probet, & coronet; discantque, qui in angustia sunt, animum non despondere, sed potiùs dicere: *Tu es refugium meum à tribulatione*: itèmq;: *Educes de tribulatione animam meam*. Pulcherrimus virtuti stimulus est, & castimo-

Psal. 31. 7.

Psal. 142.

119

Liu. lib.

2.

Matth.

18. 28.

stimoniam constantiamque, nec non admirabilis fortunæ, si ita loqui licet, exemplum, quod, ante viginti circiter annos, Roma ad nos perscriptum, certis que testibus, enotatum accepi. Erat tum Romæ par coniugum, quale fuit, cum Collatinus & Lucretia viveret. Sed, quia non solet esse æqualis virtus & Fortuna, pectus latum, res angusta ambobus domi erat. Superuenit egestati annonæ caritas. Igitur ad summam inopiam redacti, ut vitam sustentarent, æs alienum contraxerunt. Mos est ijs, qui lucrum student mutuo multiplicare, ut certum solvendi terminum præstituant, usuramque aut mensuram, aut annuam iubeant pendere; quod ni fiat, extrema minantur, instar illius, *qui tenens suffocabat debitorem* dicens: *Redde, quod debes, patientiamque rogantem misit in carcerem, donec redderet debitum.* Ad hunc modum etiam tunc miseris illis evenit. Cum enim, ad constitutum diem, debitum expungere non possent, pecuniâsque accipere magis, quam expendere tempus & necessitas flagitaret, maritus in vincula ductus est, ut captus esuriret, vxore domi famem perferente; cui orbitas, quam inedia maiorem luctum imposuit. Itaque, per Urbem,

hem, fursum ac deorsum sollicita cucurrit, omnemque, quod dicitur, lapidem, mouit, vt pecuniam conquireret, pro coniuge redimendo. Periculosum est feminis, in publico comparere, aut vagari per ciuitatē. Quare & ista, dum nummos quæsiuit, in adulteros incidit, quanquam magis pudicitia illius testes futuros, quàm corruptores. Horū igitur vnus, cui non ignota erat patris familias absentia, intempesta nocte, adest; ferit ianuam; iubet aperiri. Pro ianua, illa fenestram referat, & quia virum fores pulsantem neque de voce, neque de facie poterat noscere, modestè excusat, nunc tempus non esse conueniendi, solam se domi agere; marito absente, non decere alium admitti: si quid illi sit negotij, clara die veniat; nihil honesti cogitari de ijs, qui id noctis negotiantur. Hæc illa & fortiter, & prudenter est locuta, si dicta constantiã habuissent. Nam, qui fores pulsabat, pertinaciùs arietare, quàm illa resistere, institit; & verò manus ac minas simul adhibuit. cum enim necquidquam postes effringere tentasset, ædes totas in cinerem ituras antè, quàm dilucularet, minitatus est, nisi vellet ostium referare. Antiope luctum vidisses. Trepidare illa, & quid

Plaut. in
Capteiu,

quid faceret, ambigere; si pessulum reduceret, pudicitiam; si clausum teneret, domum ac vitam amissura. Quid speres? foemina fuit. cessit. hominem ignotum sola admisit; Lucretia futura, si Penelope esse non posset; illud secum reputans: *In re mala, animo si bono utare, adiuvat.* Nec tamen se se dedere illico statuit. Igitur ingressus nefarius homo, continuò illi vitium obtulit; quod illa recusavit adeò vehementer, ut, Christiana generositate, mori mallet, quàm foedari. Uterentur & aliæ foeminae simili constantia, ni vinci mallent. Vicit ista, quia restitit. Hostis ergo non hostis, ne sine crimine abiret, Furinæ voluit litare, quando Veneri non potuit. Quare quidquid domi pecuniarum, vestium, vasorum habeat, apportare actutum iubet. Cui illa. quid, miser, ages, inquit? paupercula sum, *hoc quod induita sum, summa opes*: cur vacuam vis' spoliare? Instat ille; & ni nummos afferat, pugnos intentat, verbera, vulnera, funera, incendia minatur: & addit vultum testem, se non iocari. Tanto illa perculsa metu fatetur, se duos aureos habere reconditos, præterea ne teruncium quidem, eosque ipsos ait, se, in mariti redemptionem, mutuos accepisse. Hos ipsos

ipsum promere iubet. Promit illa; sed quia non admodum promptè, idcirco interrogat trifurcifer: An nullum domi funem habeat? eo utiq; illi animam præclusurus, quod quidem facilè ærumnosissima fœminarum suspicari potuit; sed, quia mors vnicum solamen erat tam nefastæ noctis, non censuit hunc celandum. Dixit itaq; funem sibi esse, sed alium nullum, nisi quo asellus, in stabulo esset alligatus. Mandat tenebrio, ad stabulum se adducat. facit mulier, quod erat iussa. Ibi, dum scelestus funem impeditiùs dissoluit, subit animum feminae, suavius esse occidere, quàm occidi; neque id legibus aut diuinis, aut humanis vetari, si quis vitam suam aliter tueri non possit, quàm alterius nece. Dum hæc talia cogitat, prægrandem clauam, qualis vel Herculi suffecisset, ponè videt parieti acclinatam, quam utraq; manu arreptam, improbo capiti, à tergo, validissimè impingit. Cadit ille primo ictu; sed nondum exanimatus nititur de nouo se in pedes erigere, surgentem illa altero fulmine prostermit, semianimèmq; penitus conficit, ausùque feliciter potita, se & sua asserit in libertatem. Cadauer, ea nocte, prope asini stratum, permansit, ut
eius

eius contubernium haberet, cuius sepulturam meruisset. At mulier, quæ iam insperatam vitam viuebat, ipsâ suâ victoriâ, tristabatur. Ecquis enim, inquiebat, credet veritatem narranti? An non facti rea agar, & de homicidio conuicta vitam, cum fama, amittam, quam domi occisa honestiùs posuissem? sed Deo fidendum, qui me vtique, apud iustum tribunal, tueri poterit, quando domi contra tam iniustum defendit inuasorem. Sic nox abiit. Reducto die, adit Magistratum, &, quid domi actum sit, refert. Mittuntur ad ædem eius, qui cadauer inspiciant. Accurrunt multi, & mortuum viuûmque asinum simul reperiunt. Diu nemo inueniebatur, qui nosset occisum, adeo mors vultum mutauerat. Tandem tamen vnus superuenit, qui varijs indicijs testaretur, hunc ipsum, ante annos aliquot, Roma proscriptum, atque in eius caput trecentos aureos constitutos. Defertur res ad Senatam, inquiritur, & in tabulis publicis, nomen, & crimina, & signa rei reperiuntur; neque ampliùs dubitatur. Decernunt igitur feminæ, quòd perditissimum hominẽ è medio sustulisset, pactos trecentos aureos exsoluendos. Habuit ergo fortissima hæc Iudith,

dith,

dith, unde & debita & maritum solueret, & vitam deinceps honestè sustentaret, tantò utique iucundiores, quantò è maioribus procellis emerferat.

§. VIII.

Pertinax Polycratis felicitas, quàm tristem sortita sit exitum?

Sic ludens in orbe terrarum diuina sapien-
tia, tristia lætis, lætæque tristibus permiscet;
ut neque miseri desperent, neque felices in-
solescant, & , contra Pindari præceptum,
Dij esse velint.

τῶν γὰρ ἐν βροτοῖς

ἄκ' ἔστιν ὁδὸν διατέλεις εὐδαιμονεῖν.

Siquidem vniuersis rebus in mortalium

Nil cōtinenter & undecunq; prosperum est.

Nam etsi caelestes omnia possunt, tamen fallit illud prouerbium: *semper feliciter cadunt Iouis taxilli.* Quanquam enim ita Deus quibusdam fauet, ut vel inuitos beare velle videatur, tamen neq; tunc est insolescendum. De Polycrate Samiorum tyranno proditur, (quod & Nazianzenus versibus complexus est) cum summa frueretur felicitate, admonitum ab Amasi Aegyptiorum rege, ut aliquo saltem, quamuis leui incommodo, tantā interrumpere fortunæ tranquillitatem. Annulum ergo in mare proiecit, quem ha-

E bebat

Prou. 8.

31.

Pindar.

Hymn. 5.

Olym-

piakon.

Euripi-

des in

Supplici-

bus.

Herodo-

tus lib. 3.

Sabelli-

cus lib. 7.

Ænead.

2.